

V.l.n.r.: Olaf van der Kolk (Reststoffenunie), Stephan Corvers (Reststoffenunie), Roelof Kruize (Raad van Commissarissen, Reststoffenunie), Boudewijn van de Steene (De Watergroep), Hay Koppers (Reststoffenunie) en Luc Keustermans (De Watergroep).

Nederlands-Vlaamse samenwerking op het gebied van reststoffen drinkwaterbedrijven

Vlaamse Watergroep neemt deel in Reststoffenunie

De Watergroep, het grootste drinkwaterbedrijf van Vlaanderen, treedt met ingang van 2016 toe als aandeelhouder van de Reststoffenunie. Deze organisatie, in 1995 opgericht door de Nederlandse drinkwaterbedrijven, ontwikkelt duurzame markten voor reststoffen uit drinkwater. De nieuwe samenwerking biedt verschillende voordelen.

De Watergroep produceert jaarlijks bijna 140 miljoen m³ drinkwater voor bijna drie miljoen klanten in met name het landelijke gebied in Vlaanderen. Qua productie van reststoffen is De Watergroep vergelijkbaar met Brabant Water. De Nederlands-Vlaamse samenwerking leidt onder andere tot een vergroting van de markt en meer innovatiekracht, en biedt efficiencyvoordelen aan beide partijen.

Schaalvoordelen

Olaf van der Kolk, directeur van Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V., is blij met de samenwerking: 'Wij kennen De Watergroep al langer, onder andere via gezamenlijk onderzoek

bij KWR. De Watergroep en de Nederlandse drinkwaterbedrijven hebben ook al samengewerkt in het kader van de REACH-registratie. De vereiste Europese registratie voor de reststoffen drinkwaterkalk en waterijzer is toen voor alle drinkwaterbedrijven tegelijk aangevraagd, waardoor veel kosten zijn bespaard. Naar verwachting kunnen we meer van dit soort schaalvoordelen realiseren nu De Watergroep aandeelhouder is van de Reststoffenunie.'

Van der Kolk vervolgt: 'De drinkwaterproductie in Vlaanderen gebeurt op vergelijkbare wijze als in Nederland en ook de reststromen lijken op elkaar. Het doel van onze samenwerking is tweeledig:

schaalvergroting en kennisdeling. De Watergroep is een professioneel en innovatief drinkwaterbedrijf met veel kennis over de eigen reststoffenstromen. Ook zijn ze juridisch goed op de hoogte van wat er in België mag en kan op het gebied van reststoffen.'

Streven naar circulaire economie

Voorzitter van de raad van commissarissen van de Reststoffenunie Roelof Kruize onderstreept het belang van internationale samenwerking: 'In het buitenland bestaat een groeiende belangstelling voor de kennis en ervaring van de Reststoffenunie. Zo zijn we ook in gesprek met een ander Vlaams drinkwaterbedrijf. Met Duitse bedrijven wordt gekeken naar een franchise-model. Op die manier kunnen we schaalvoordelen creëren die je binnen Nederland niet snel kunt bereiken. Bovendien past dit prima in het Europese streven naar een meer circulaire economie.'

Samen sterker

Ook Luc Keustermans, technisch directeur van De Watergroep, ziet enkele duidelijke voordelen: 'Er is internationaal steeds meer aandacht voor cradle-to-cradle. Door gezamenlijk markten te ontwikkelen voor onze reststoffen slaan wij twee vliegen in één klap: in plaats van een kostenpost voor de drinkwaterbedrijven worden reststoffen waardevolle grondstoffen, én wij leveren een bijdrage aan een meer duurzame economie. Nog maar een klein deel van onze reststoffen wordt nu gestort, en wij verwachten dat dit door deze samenwerking verder zal afnemen. Voor het ontginnen van nieuwe markten is gecoördineerd en kostbaar onderzoek nodig, en uitgebreide afstemming met mogelijke afnemers. Voor een afzonderlijk drinkwaterbedrijf is dat niet rendabel uit te voeren, maar als je de krachten bundelt, kom je veel verder!'

De kerntaak van de Reststoffenunie is het ontzorgen van drinkwaterbedrijven met betrekking tot reststoffen die vrijkomen in het proces van de bereiding en distributie van drinkwater. Reststoffenunie is in staat – in samenwerking met participanten, kennisinstituten en afnemers – om deze materialen te ontwikkelen tot hoogwaardige en duurzame grondstoffen, die via recycling of upcycling opnieuw kunnen worden gebruikt door toepassingen in bestaande en nieuwe materialen. Met de schaalvergroting door deze samenwerking kan de organisatie nog beter inspelen op de markt en technologische vernieuwingen.

Samenwerking met waterschappen

Van der Kolk volgde begin dit jaar Hay Koppers op als directeur van de Reststoffenunie. Hij wil de valorisatie van (grond)stoffen uit de gehele waterketen tot het werkterrein van het bedrijf maken. 'Het ontwikkelen van leveringsketens, die soms tot over onze landsgrenzen reiken, is een specialiteit van Reststoffenunie. Daarvoor is een goede relatie met participanten, afnemers, dienstverleners en overheden onontbeerlijk. Voor de toekomst wil ik inzetten op nauwere samenwerking met de waterschappen: we zijn immers waterketenpartners die al op verschillende terreinen met elkaar te maken hebben en samenwerken. Ik zie vele parallellen tussen onze beide sectoren. In beide gevallen heb je te maken met meerdere organisaties met vele zuiveringslocaties die verschillende reststoffen produceren, zoals struviet, zand, vet, cellulose en alginaat. Door de krachten te bundelen, zijn hier voor beide partijen absoluut voordelen te behalen.'

De Watergroep

De Watergroep is een publiek bedrijf en voor 70% eigendom van 175 gemeentelijke aandeelhouders, voor 5% van de vijf Vlaamse provincies en voor 25% van het Gewest Vlaanderen. Het bedrijf heeft 80 productielocaties, waarvan 75 grondwaterwinningen (800 putten) en vijf oppervlaktewaterwinningen, vooral in het westen van Vlaanderen. Het verzorgingsgebied loopt van de Nederlands-Belgische grens bij Maastricht tot aan de zee in het westen. In totaal produceert het bedrijf zelf ongeveer 120 miljoen m³ drinkwater: zo'n 86 miljoen m³ uit grondwater en 34 miljoen m³ uit oppervlaktewater. Bij collega-bedrijven wordt nog zo'n 33 miljoen kuub drinkwater ingekocht.

Toepassingen reststoffen

Samen met de waterbedrijven en potentiële afnemers zoekt Reststoffenunie steeds naar nieuwe toepassingsmogelijkheden, markten en afzetkanalen. Kalkkorrels, kalkslib en waterijzer zijn tot nu toe de belangrijkste producten. Daarnaast ontwikkelt de Reststoffenunie toepassingen voor filterzand, actieve kool, poederkoolslib, aluminiumslib, brijn en regeneraat.

Kalkkorrels

Bij de centrale (deel)ontharding van drinkwater komen kalk- of marmerkorrels vrij, bestaande uit calciumcarbonaat. Door de toenemende vraag naar onthard drinkwater in Nederland groeit het aanbod van deze reststof. Kalkkorrels worden, al dan niet bewerkt, ingezet in de glasindustrie, de minerale grondstoffenhandel, energieopwekking uit fossiele brandstoffen, de woningbouw (bodemisolatie), als bouwmaterialen en in de agrarische sector als kalkmeststof. Een deel van de kalkkorrels wordt sinds kort gedroogd, gemalen en afgezeefd op de juiste fractie om vervolgens weer in het eigen onthardingsproces in te zetten.

Kalkslib

Naast kalk- of marmerkorrels ontstaat ook kalkslib als reststof bij het onthardingsproces voor drinkwater. Dit wordt afgezet als anorganische meststof voor onderhoudsbekalking van landbouwgronden.

Waterijzer

Waterijzer is een suspensie van ijzerhydroxide die vrijkomt bij de ontijzering van grondwater en coagulatie van oppervlaktewater. Vloeibaar en steekvast waterijzer zijn goed toepasbaar op rioolwaterzuiveringsinrichtingen (defosfatering en stankbestrijding), in bouwmaterialen (als bouw- of toeslagstof) en in biogas-energiecentrales (zwavelbinding).